

подвійна, віночковидна, чашечковидна), тип віночка (вільнопелюстковий, зрослопелюстковий, одно-двогубий, булавоподібний, трубчастий, язичковий, псевдозячичковий, колесовидний, лійковидний та ін.), симетрію квітки (актиноморфну, зигоморфну, асиметричну), будову андроцею та гінецею.

На прикладі адвентивних видів студенти відпрацьовують методики збору, визначення та гербаризацію рослин; розкривають суть основних геоботанічних понять; проводять геоботанічні дослідження певного фітоценозу, закладають пробні ділянки та описують адвентивну складову рослинності певної території; вивчають видовий, систематичний склад рослин фітоценозів регіону навчальної практики; вчать порівнювати структуру та видовий склад різних фітоценозів; порівнюють види рослин за морфолого-біологічними ознаками; знаходять систематичне положення досліджуваних рослин; наводять приклади рослин із різних екологічних груп за відношенням до екологічних факторів (світла, води, температури, ґрунту та ін.); відпрацьовують методику роботи з визначниками рослин.

Отже, вивчення адвентивних видів рослин на практиці дає можливість ознайомити студентів із різноманіттям рослин, їхньою морфологічною будовою, екологічними особливостями, ознайомитись із систематичним положенням видів та навчити основам геоботанічних досліджень.

Список використаних джерел:

1. Двірна Т. С. Адвентивна фракція флори Роменсько-Полтавського геоботанічного округу та її інвазійний потенціал : автореф. дис. ... канд. біолог. наук : 03.00.05. Київ, 2015. 18 с.
2. Протопопова В. В. Синантропная флора Украины и пути ее развития. Киев : Наук. думка, 1991. 204 с.
3. Устінова А.Ф. Натуралізація та акліматизація адвентивних рослин в умовах вторинного ареалу // Захист і карантин рослин. 2012. Вип. 58. С. 277-287.

РОЗВИТОК ЛІДЕРСЬКИХ ЯКОСТЕЙ КЕРІВНИКА ЗАКЛАДУ ОСВІТИ ЯК ОСНОВА ЙОГО ПЕДАГОГІЧНОЇ МАЙСТЕРНОСТІ

*Мережко М.О.
Полтава, Україна*

У сучасному освітньому середовищі, успіх закладу освіти та якість педагогічного процесу в значній мірі залежать від лідерських якостей його керівника. Лідерство в освіті не обмежується лише адміністративно-організаційними функціями, але передбачає й педагогічне управління, спрямоване на стимулювання та підтримку розвитку педагогічної майстерності вчителів.

Лідерські якості керівника закладу освіти є важливим фактором, що впливає на розвиток педагогічної майстерності. Лідер в освіті повинен мати високий ступінь розвитку комунікативних умінь, здатен створювати відкрите та сприятливе середовище для вчителів, сприяти їх професійному зростанню та самовдосконаленню. Він повинен володіти навичками у вирішенні конфліктних ситуацій, вміти управляти командами та створювати візію щоб мотивувати працівників до досягнення спільних цілей.

Розвиток лідерських якостей керівника освітнього закладу передбачає зосередження його на таких ключових аспектах. По-перше, важливо розвивати навички ефективного комунікатора, що дозволяють продуктивно спілкуватися зі своїм колективом, батьками та учнями. По-друге, розуміння необхідності впровадження стратегій управління змінами в освітньому процесі, що є необхідною умовою для успішного лідерства. Крім того, лідер повинен навчитися ефективно використовувати ресурси та прийоми коучингу для сприяння професійного зростання вчителів.

Взаємодія з педагогічним колективом є одним з важливих аспектів розвитку лідерських якостей. Керівник повинен створювати атмосферу взаємопідтримки, сприяти взаємній довірі та відкритому обміну ідеями.

Крім того, він має враховувати індивідуальні потреби та особливості кожного вчителя, стимулювати самовдосконалення та використання інноваційних підходів до навчання.

Лідерські якості керівника закладу освіти також виявляються у взаємодії з учнями та їх батьками. Директор повинен проявляти емоційну інтелігентність та вміння виявляти емпатію в роботі з учнями. Важливо створювати сприятливе середовище, що заохочує активну участь учнів у навчальному процесі та розвитку їх потенціалу. Крім того, ефективна співпраця з батьками, залучення їх до життя закладу освіти, є необхідною складовою лідерського підходу.

Для успішного розвитку лідерських якостей керівника закладу освіти рекомендується:

1. Професійний розвиток: постійне навчання, участь у тренінгах та семінарах, отримання додаткових кваліфікацій.
2. Створення мережі контактів: спілкування зі співробітниками інших закладів освіти, обмін досвідом та ідеями.
3. Розвиток навичок ефективного керівництва: навчання управлінським стратегіям, ефективне використання ресурсів та прийомів коучингу.
4. Сприяння професійному зростанню вчителів: створення умов для самовдосконалення, надання підтримки та зворотного зв'язку.

Отже, розвиток лідерських якостей керівника закладу освіти є необхідним для формування педагогічної майстерності. Лідерство в освіті передбачає ефективне комунікування, створення мотивуючого середовища для вчителів, сприяння професійному зростанню та самовдосконаленню. Розвиток лідерських якостей керівника повинно бути системним та враховувати потреби педагогічного колективу, учнів та їх батьків. Це дозволить забезпечити якісну освіту та успішний розвиток закладу освіти.

Список використаних джерел:

1. Бондарчук Л. П. Лідерський підхід в управлінні освітнім закладом. Київ: Видавничий дім «Слово», 2017.
2. Литвиненко В. О. Лідерство в освіті: теорія і практика. Київ: Видавничий центр «Академія», 2016.
3. Романовська О. В., Гуржій О. В. Лідерство в освіті: теорія і практика. Київ: Видавничий дім «Освіта», 2019.
4. Сідаш Н. В., Сидоренко О. В. Лідерство в освіті: сутність, проблеми, шляхи вирішення. Київ: Видавничий центр «Педагогічна думка», 2018.

5. Шаранова Л. В. Лідерство в освіті: проблеми та перспективи. Київ: Видавничий центр «Києво-Могилянська академія», 2015.

КОМПЛЕКСНИЙ ОПЕРАТИВНИЙ КОНТРОЛЬ СЕРЦЕВО-СУДИННОЇ СИСТЕМИ У ФІЗИЧНОМУ ВИХОВАННІ СТУДЕНТІВ

*Мироненко С.Г.
Полтава, Україна*

Необхідність застосування у навчально-тренувальному процесі з фізичного виховання функціональних проб продиктована тим, що з їхньою допомогою визначається пристосовність організму, його потенційні можливості у відповідь на дію певного подразника, рухового фізичного навантаження. Функціональні можливості людини в заняттях фізичними вправами можна визначати комплексно за показниками діяльності серцево-судинної системи (ССС).

Об'єктивна оцінка функціонального стану ССС, що змінюється під впливом різних навантажень, важлива для правильного підходу до підготовки студентів у видах, що потребують переважного розвитку витривалості; правильної побудови занять зі студентами, які мають хронічні захворювання нирок, захворювання серцево-судинної, дихальної та інших систем. Розглянемо комплексну оцінку стану серцевої діяльності, яка дозволяє оцінити 5 показників діяльності ССС протягом 7-8 хвилин [2].

Комплексна система оцінює: економічність роботи серця, стан вегетативної нервової системи, реакцію серцево-судинної системи на дозоване фізичне навантаження, відновлення ЧСС після навантаження, сумарний показник стану серцево-судинної системи.

Послідовність проведення комплексної проби: *1 вимір* – пульс у положеннях сидячи у спокої, після 3 хвилин відпочинку; *2 вимір* – після підрахунку пульсу за 1 хв., сидячи, випробуваний встає і рахує пульс стоячи за 15 с, потім робить перерахунок на 1 хв. (число ударів за хвилину). *3 вимір* – підрахунок пульсу за 15 с після 30 глибоких присідань за 40 с; *4, 5, 6 вимір* – підрахунок пульсу на 1, 2, 3 хвилині після відпочинку за 15 с з наступним перерахунком на 1 хвилину [3,4,5].

Оцінка вимірювання пульсу (ЧСС) за окремими показниками стану серцево-судинної системи проводиться за таблицями 1,2,3. Комплексна оцінка проводиться за таблицею 4.

Перше вимірювання. За показником ЧСС (пульсу) в положенні сидячи в спокої судять про економічність роботи серця за п'ятибальною системою, яка запропонована М.М.Амосовим, І.В.Муравовим (1985) (таблиця 1).

Таблиця 1

Стать/вік	Бали				
	5	4	3	2	1
Чоловіки, уд/хв	50-59	60-69	70-75	76-85	86 і більше
Жінки і юнаки до 17-18 років уд/хв	60-65	66-74	75-80	81-89	90 і більше